

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty ve věci žalobce: **H. D. S.**, zastoupeného advokátem JUDr. Pavlem Tomkem, Polská 61/4, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, Závodní 353/88, Karlovy Vary, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2018, čj. 435/DS/18-3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 9. 2020, čj. 30 A 191/2018-73,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 9. 9. 2020, čj. 30 A 191/2018-73, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2018, čj. 435/DS/18-3, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 30 395 Kč do rukou jeho advokáta, JUDr. Pavla Tomka, ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Tento rozsudek se týká žádosti o nové rozhodnutí ve věci řídičského oprávnění. Řeší otázku, zda se správní orgány a krajský soud dostatečně vypořádaly s novými svědeckými výpověďmi.

I. Vymezení věci

[2] Žalobce (nyní stěžovatel) původně žádal Magistrát města Karlovy Vary o rozšíření svého řidičského oprávnění o skupinu D. Magistrát žádosti v květnu 2014 nevyhověl, neboť stěžovatel jako osoba bez trvalého pobytu na území ČR neprokázal, že zde má obvyklé bydliště.

[3] Stěžovatel v červenci 2016 požádal magistrát o vydání nového rozhodnutí ve věci rozšíření řidičského oprávnění. Magistrát však ani této žádosti nevyhověl: stěžovatel totiž nepřinesl žádná nová tvrzení o tom, že má obvyklé bydliště v ČR. Odkázal sice na dříve předložená čestná prohlášení a navrhl provést výslechy svědků, ty ale nepřinesly žádné nové poznatky. Jedinou novou skutečností byl stěžovatelův pobyt ve vazbě od října 2015 do dubna 2016. Takto vynucený pobyt na území ČR však nemůže prokázat, že je tu i stěžovatelovo obvyklé bydliště. Stěžovatel se proti rozhodnutí magistrátu odvolal, Krajský úřad Karlovarského kraje ale odvolání zamítl.

[4] Proti rozhodnutí krajského úřadu podal stěžovatel žalobu. Krajský soud v Plzni ji zamítl, protože stěžovatel neuvedl ve své žádosti o vydání nového rozhodnutí žádné nové skutečnosti, jen odkázal na čestná prohlášení a výslechy provedené v předchozím řízení. Ku prospěchu mu nemohl být ani nedobrovolný pobyt ve vazbě.

II. Kasační řízení

[5] Stěžovatel podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které trvá na tom, že předložil nové skutečnosti o svém obvyklém bydlišti. Ty plynou ze svědeckých výpovědí. Krajský soud však postupoval formalisticky: sám nová tvrzení ani důkazy neposoudil a vyšel z nesprávného hodnocení správních orgánů. Napadený rozsudek je proto nepřezkoumatelný. Stěžovatel navíc prokázal obvyklé bydliště v ČR i v jiných řízeních. Později zde získal trvalý pobyt.

[6] Krajský úřad souhlasil se závěry krajského soudu a doplnil, že obvyklé bydliště se stěžovateli nepodařilo prokázat ani v jiném řízení.

III. Právní hodnocení

[7] Kasační stížnost je důvodná. Nepřezkoumatelný je nejen rozsudek krajského soudu, ale i rozhodnutí krajského úřadu.

[8] Pokud fyzická osoba nemá místo trvalého pobytu na území ČR, je jejím obvyklým bydlištěm **(1)** místo na území ČR, kde pobývá alespoň 185 dnů v kalendářním roce z důvodů osobních, popřípadě zároveň i profesních vazeb. Může jím však být i **(2)** místo, kde osoba pobývá z důvodu osobních vazeb (*zákon zde nestanoví minimální dobu pobytu*) a pravidelně se na toto místo vrací, ačkoliv pracuje v jiném státě [§ 2 písm. hh) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (zákon o silničním provozu)].

[9] Nové řízení se zahajuje na žádost účastníka původního řízení (§ 102 odst. 3 správního řádu). Žádost musí odůvodnit vydání nového rozhodnutí; v opačném případě správní orgán řízení zastaví (§ 102 odst. 4 téhož zákona). Nové rozhodnutí lze pak vydat

pokračování

tehdy, pokud jím správní orgán vyhoví dřívější pravomocně zamítnuté žádosti [§ 101 písm. b) téhož zákona].

[10] Přezkoumatelně (a stručně, což zde ale bylo namístě) reagovaly krajský úřad i krajský soud na otázku, zda mohl stěžovatel splnit podmínku obvyklého bydliště v ČR svou několikaměsíční vazbou v českém vězení. NSS s nimi souhlasí v tom, že to v žádném případě není možné. Podmínka obvyklého bydliště je totiž vázána na dobrovolné a úmyslné jednání osoby; zbavení osobní svobody na českém území nepředstavuje žádný osobní vztah k němu.

[11] NSS však přisvědčil námitce, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s novými skutečnostmi plynoucími ze svědeckých výpovědí. Ostatně s těmito skutečnostmi se nevypořádaly ani správní orgány.

[12] Stěžovatel v žádosti o vydání nového rozhodnutí uvedl, že na území ČR pravidelně pobývá v Karlových Varech a v blízkém Chodově (dříve také v blízkých Dalovicích). Aby své tvrzení prokázal, doložil čestná prohlášení několika osob, které by to mohly potvrdit, a navrhl je vyslechnout. Ačkoli žádost byla podána v červenci 2016, vztahovala se čestná prohlášení výlučně k dřívějším letům (2013 až 2015). Kromě nich předložil stěžovatel nájemní smlouvu k části bytu v Chodově uzavřenou v červnu 2016.

[13] Magistrát nejprve řízení přerušil kvůli řízení o vydání duplikátu řidičského průkazu, souběžně vedenému před Městským úřadem Sokolov. V řízení o vydání duplikátu provedl městský úřad v lednu a únoru 2017 výsledky několika svědků (J. B, M. D., J. K., S. Á.; A. N.); při ústním jednání se dotazoval také samotného stěžovatele. Dotazy jak na stěžovatele, tak na svědky se neomezovaly na starší období, ale mířily i do současnosti. Listiny zachycující tyto procesní úkony zahrnul magistrát i do svého spisu v nynější věci (*nebylo tedy třeba, aby sám prováděl výsledky navržené stěžovatelem v žádosti*). Z výpovědí plyne nově především to, že stěžovatel od června do září 2016 bydlel v Chodově u S. Á. a přibližně od září 2016 žije ve společné domácnosti se svou přítelkyní M. D. (podniká jak v Německu, tak v ČR; u přítelkyně bývá většinou o víkendech). Stěžovatel sám sdělil, že se v Karlových Varech vídá pravidelně (každých 14 dní) se synem, víkendy pak tráví s ním, se svou přítelkyní a s její dcerou.

[14] Podle soudu není vyloučeno, že tyto nové skutečnosti mohly zdůvodnit vydání nového rozhodnutí o rozšíření řidičského oprávnění. Magistrát se však s těmito novými zjištěními nevypořádal. Jen obecně konstatoval, že „*ani výsledky zaměstnanců a pronajímatele bytu žadatele nepřinesly žádné poznatky, které by prokazovaly existenci obvyklého bydliště žadatele na území České republiky (...). Všechny důkazy byly již součástí správního řízení ukončeného pravomocným rozhodnutím ve věci*“ (strana 3 rozhodnutí magistrátu). Magistrát tedy nijak nevysvětlil, proč tato nová zjištění nepovažuje za podstatná a proč z nich nevychází. Ve svém úsudku se navíc zjevně mylí, protože listiny zachycující výpovědi učiněné počátkem roku 2017 a vztahující se k aktuálnímu stavu nemohly být součástí řízení, v němž bylo rozhodnuto už v roce 2014.

[15] Stěžovatel na tuto vadu upozornil v bodě 9 svého odvolání, krajský úřad ji ale nezhojil. Měl za to, že magistrát svůj závěr dostatečně odůvodnil a že výsledky neprokázaly

stěžovatelovu *skutečnou domácnost*, ale jen to, že se stěžovatel často stěhuje (strana 5 rozhodnutí krajského úřadu). Tyto závěry ovšem nelze považovat za řádně odůvodněné, a tedy přezkoumatelné. Krajský úřad je totiž neopírá o konkrétní skutkové či právní úvahy: neuvádí, proč považuje reakci magistrátu na svědecké výpovědi za dostatečnou, zvláště s ohledem na stěžovatelovy výtky; jeho tvrzení o stěžovatelově častém stěhování je navíc neurčité. Není jasné, z čeho tak krajský úřad usuzuje ani jak jej tato skutečnost přivedla k závěru o neexistenci *skutečné domácnosti* (krajský úřad nejspíš myslel *obvyklé bydliště*). Jde tedy jen o prostá tvrzení, která nejsou opatřena žádnou bližší úvahou o tom, jak k nim krajský úřad dospěl. Taková tvrzení však nelze přezkoumat.

[16] Je fakt, že ani stěžovatel neargumentuje ve svých podáních úplně přehledně a směšuje čestná prohlášení týkající se dávnější minulosti s výpověďmi svědků, které se vztahují k (tehdy) aktuálnímu stavu, tedy k letům 2016 a 2017. To by ale nemělo bránit správním orgánům v tom, aby se věcně zaměřily na zkoumání aktuálního stavu (doklady o stavu minulém mohou klidně ignorovat). V řízení o žádosti o nové rozhodnutí podle § 101 písm. b) správního řádu se totiž mají hodnotit právě nové skutečnosti, nový skutkový stav. Nejde o obnovu řízení, při níž se posuzují [§ 100 odst. 1 písm. a) správního řádu] nové důkazní prostředky, které ale směřují ke skutkovému stavu v době původního řízení.

[17] Z rozhodnutí krajského úřadu není ani dobře patrné, při splnění jakého kritéria by úřady stěžovateli mohly vyhovět. Ačkoli v závěru cituje krajský úřad celý obsah § 2 písm. hh) zákona o silničním provozu (viz dva možné případy osobních vazeb k ČR v bodě [8] shora), ve zbytku rozhodnutí stěžovateli vytýká, že neoznačil konkrétní adresu v ČR, kde by prokazatelně pobýval *alespoň 185 dnů v roce*. To je však jen jedna ze dvou možných variant obvyklého bydliště.

[18] Stěžovatel upozornil na nedostatečné vypořádání svědeckých výpovědí i v žalobě (bod 9). Krajský soud však namítanou vadu nenapravil: jen stručně uzavřel, že stěžovatel odkázal na čestná prohlášení a výsledky svědků provedené v předchozích řízeních, a tedy nepředložil žádné nové skutečnosti (bod 40 napadeného rozsudku). Tento závěr však zcela odporuje skutkovému stavu zachycenému ve správním spisu (stěžovatel totiž odkazuje na výpovědi nové, nikoliv na ty, které snad byly provedeny v předchozím řízení – což ani ze správního spisu neplyne). Krajský soud se navíc k námitce nijak nevyjádřil. Jeho závěry jsou proto také nepřezkoumatelné. Není ani jasné, proč krajský soud na pěti stranách prakticky doslovně přepsal především obsah žaloby a repliky, jestliže se potom konkrétním stěžovatelovým tvrzením nijak nevěnoval (svou vlastní argumentaci shrnul krajský soud na plochu asi půl strany, do bodů 40 až 42 rozsudku).

[19] NSS proto zrušil jak napadený rozsudek krajského soudu, tak rozhodnutí krajského úřadu a věc vrátil krajskému úřadu k dalšímu řízení.

[20] Na krajském úřadu teď bude, aby posoudil obsah svědeckých výpovědí, jimiž se dosud nezabýval, a své závěry dostatečně zdůvodnil. Z odůvodnění správního rozhodnutí totiž musí být patrná úvaha, kterou se správní orgán řídil při hodnocení důkazů, stejně jako úvaha, proč správní orgán považuje účastníkovy námitky za mylné nebo vyvrácené (rozsudek NSS ze dne 24. 6. 2010, čj. 9 As 66/2009-46). Krom toho by měl krajský úřad

pokračování

stěžovatele vyzvat, aby případně v řízení doplnil i nové, aktuální skutečnosti, neboť právě ty je třeba zkoumat v řízení podle § 101 písm. b) správního řádu. (O tom, že se skutkový stav od roku 2017 dále proměnil, vypovídají i tvrzení v kasační stížnosti, podle nichž stěžovatel prokázal své obvyklé bydliště v ČR i v jiných řízeních a poté zde získal trvalý pobyt.)

[21] Soud dodává, že tímto svým rozsudkem nijak nepředjímá výsledek nového posouzení žádosti o nové rozhodnutí. Stále platí, že na vydání nového rozhodnutí není právní nárok.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] NSS shledal kasační stížnost důvodnou, proto zrušil napadený rozsudek krajského soudu i rozhodnutí krajského úřadu, které trpělo stejnou vadou nepřezkoumatelnosti. Krajský úřad je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným výše.

[23] Při zrušení nejen soudního, ale i správního rozhodnutí je NSS povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 60 a § 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a NSS rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem. Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci, který přísluší stěžovateli.

[24] Stěžovatel tak obdrží celkovou náhradu nákladů řízení ve výši 30 395 Kč tvořené těmito částkami:

- soudními poplatky ve výši **8 000 Kč** za (3 000 Kč za žalobu, 5 000 Kč za kasační stížnost);
- odměnou advokátovi za zastupování v řízení o žalobě, tj. za čtyři úkony právní služby – převzetí věci, žalobu, repliku a jednání konané dne 9. 9. 2020. Odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu) činí 4 x 3 100 Kč [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu]. Ke každému úkonu právní služby je třeba připočíst 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Celkem tedy odměna činí 13 600 Kč. Náhrada cestovních nákladů advokáta na jednání před krajským soudem na trase Karlovy Vary – Plzeň (dvojnásobek nejkratší vzdálenosti mezi oběma městy činí 162 km) při průměrné spotřebě benzínu osobního automobilu 4,4 l/100 km a sazbě 32 Kč/l [§ 4 písm. a) vyhlášky č. 358/2019 Sb.] činí zaokrouhleně 228 Kč a náhrada za používání osobního automobilu při ujetých 162 km a sazbě 4,20 Kč/km [§ 1 písm. b) vyhlášky č. 358/2019 Sb.] činí 680 Kč. V souvislosti s cestou náleží advokátovi i náhrada za promeškaný čas ve výši 100 Kč za 6 x půl hodiny (§ 14 odst. 1 a 3 advokátního tarifu), tedy celkem 600 Kč. Odměna v řízení o žalobě tak dohromady činí 15 108 Kč. Protože je advokát plátcem DPH, jeho odměna se zvyšuje o 21 % z této částky, tedy o 3 173 Kč, na částku **18 281 Kč**;
- odměnou advokátovi za zastupování v řízení o kasační stížnosti, tj. za jeden úkon právní služby – kasační stížnost. Odměna činí 3 100 Kč., náhrada hotových výdajů činí 300 Kč, dohromady 3 400 Kč. Po připočtení DPH ve výši 714 Kč činí odměna **4 114 Kč**.

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. října 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu